

12 oktober 2025

**GODS GEEST,
DE ZEVENTIG EN ELDAD EN MEDAD.**

Numeri 11

Tijdens de seniorenkring afgelopen woensdag spraken wij aan de hand van Psalm 121 – een heel geliefde psalm van de senioren - over het op weg zijn als pelgrims. Eigenlijk – zo vertelden wij die woensdagmorgen tegen elkaar - zijn wij allemaal pelgrims. Mensen van onderweg, onderweg naar Gods toekomst, naar het thuiskomen bij God, zo is onze hoop. Op de zondagen komen wij als pelgrims bij elkaar - dan vierten wij feest, dan gedenken wij, ontvangen wij, belijden wij ook waar het mis is gegaan met ons - en vervolgens worden wij erop uit gestuurd om weer verder te trekken. De week in. De wereld in. Onze uiteindelijke bestemming tegemoet. Nu, in deze preek wil ik met u en jou gaan luisteren wat wij van Mozes en het volk Israël kunnen leren voor onze levensreis. Mozes en het volk Israël zijn immers ook met de Heere God onderweg gegaan, al eeuwen voor ons. Ik heb niet een overkoepelend thema, maar wil met u gewoon die geschiedenis van Numeri 11 over Mozes en het volk eens langslopen, want je komt er allemaal opmerkelijke en tegelijkertijd ook leerzame dingen in tegen. Waar ik wel specifieke aandacht aan wil geven, is hoe de Heilige Geest op een bijzondere manier in deze geschiedenis aanwezig is, hoe de Heilige Geest bij Mozes en een heel aantal anderen aanwezig is. Dat ik daar wat extra aandacht aan wil geven, heeft te maken met ons jaarthema: 'Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest'. Laten wij straks goed kijken naar de Geest van God in deze geschiedenis... Maar eerst beginnen bij het begin, want: zo heel geestelijk begint het niet allemaal...

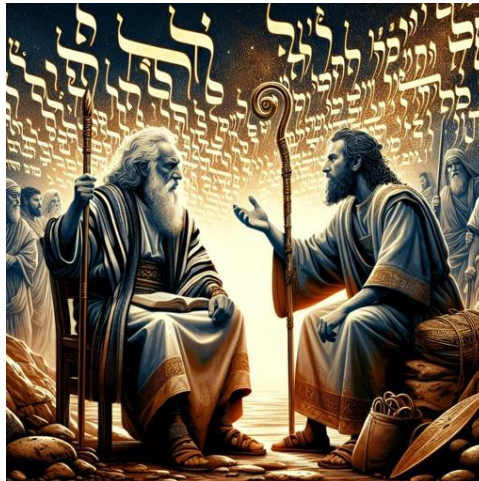
Het volk van Israël was in de woestijn aan het klagen. Ze klaagden over het eten. Niet omdat zij geen eten hadden – dan was het klagen wat begrijpelijker – nee, ze klaagden over *het soort eten*. Altijd hetzelfde, bah! Manna, zonder iets erbij, zonder afwisseling. In Egypte, daar hadden wij tenminste groenten, vlees en vis in overvloed! Vroeger...

Wel een beetje vreemd hè dat zij zo naar vroeger verwezen... Zoals ze nu over Egypte spreken, lijkt het wel alsof ze daar in een paradijs woonden met alles voorhanden, maar volgens mij was het toch echt een uitzichtloos slavenbestaan. Het volk gevangen onder het regime van een wrede Farao. En nu zat het volk gevangen in valse nostalgie. Ze hebben een bepaald plaatje van het verleden gemaakt en daar kan het heden niet aan tippen.

God wordt hier boos om. Ze zullen straks daarom vlees krijgen, vlees uit de hemel, kwakkels, maar dan zoveel dat zij er ziek van zullen worden. Want God wordt zo moe, verdrietig, boos van al dat klagen. Mag je dan niet

klagen? Natuurlijk wel. Daar gaan wij straks naar kijken. Want Mozes loopt minstens net zo hard te klagen, omdat hij op zijn beurt het geklaag van het volk niet meer aankan. Maar het is iets anders, wat het probleem is...: deze weg, deze woestijnreis, was voor het volk Israël een leerweg... Ze waren jarenlang slaven geweest en nu opeens gingen zij hun vrijheid tegemoet. Nu, dat zie je wel vaker: als je jarenlang slaaf bent geweest, gevangen hebt gezeten, dan moet je helemaal opnieuw in het leven leren gaan staan. En dat gaat niet vanzelf. Soms verlang je weer terug naar het verleden. (Hoe dan?) Soms raak je moedeloos en lukt het je even niet om door te zetten. En je moet opnieuw leren om te vertrouwen. Dat is misschien nog wel het lastigste. Zo ging Israël haar weg vanuit de slavernij. Ze moest leren vertrouwen op God. Ze moest volhouden op haar weg. Ze moest leren om in vrijheid met haar God op weg te gaan. Maar ze had regelmatig een terugval. En nu, nu leek ze zelfs helemaal terug te willen: 'vroeger...' Wat was dit een slag in het gezicht van God, Die met zoveel geduld en liefde haar begeleidde en haar uitleidde.

Ik zei zojuist: 'het ging er op dit moment heel ongeestelijk aan toe bij het volk Israël'. Want dat is nu precies een van de belangrijke dingen van het werk van de Heilige Geest: God heeft Zijn Geest aan ons gegeven om juist vol te houden..., om richting Gods toekomst te blijven kijken. Gods Geest trekt ons mee richting Gods toekomst. Hij helpt ons om niet terug te kijken – om niet naar het verleden te blijven staren en dat mooier te maken dan het was... - Gods Geest helpt ons om niet in het heden te blijven steken, klagend, passief..., maar om te volharden, om vol te houden, om door te gaan, om richting het Beloofde Land, het eeuwige Rijk van God te gaan. 'Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest'. Nu, het werk van de Heilige Geest in de kerk, dat betekent niet altijd dat de kerk groeit en vrolijk is..., maar ook dat de kerk soms



gewoon doorgaat, als het taai is en als een woestijntijd aanvoelt. Dat is ook het werk van Gods Geest. Het werk van de Geest, dat is ook dat wij niet terugkijken naar de tijd dat de kerk nog vol zat en wij nog 'vis en vlees en groenten in overvloed waren', maar dat wij als geloofsgemeenschap gewoon zullen leven van het dagelijkse manna en daarvoor danken... Het werk van Gods Geest, dat is niet alleen dat je bijzondere dingen in je leven mag meemaken waardoor je geloof een boost krijgt..., het is ook het werk van Gods Geest dat je in al je getob en gepieker blijft volhouden..., dat je ondanks je twijfels of teleurstellingen toch je aan God probeert vast te houden..., dat je toch maar volhoudt in die woestijn, ook al is het eentonig, moeizaam... Ook *dat* is het werk van Gods Geest, alleen dat werk van de Geest is misschien wat minder spectaculair, ja ook wat minder zichtbaar misschien. Maar heb er dus oog voor! Zo werkt de Geest ook! Ik denk dat sommigen van ons wel iets van dit werk van Gods Geest herkennen, toch? Dank God ervoor!

Paulus bemoedigde Timotheüs eeuwen later met de woorden: *God heeft ons niet gegeven een geest van lafhartigheid, maar van kracht, liefde en bezonnenheid* (2 Tim 1, vers 7). Gods Geest is een Geest van kracht, die

helpt om door te gaan ook al moet je leven van wat eentonig manna en voelt het leven als een woestijn, waar je doorheen zwoegt..., in de wetenschap dat je dankzij Jezus onderweg mag zijn met God en elke dag een dag dichterbij het Beloofde Land!

Maar ondertussen...: Mozes liep dus ook een potje te klagen... Ik heb zelf nog nooit zo tegen God geklaagd, zoals Mozes hier doet. Mozes lijkt God gewoon te verwijten (vers 11): 'waarom moet ik die last van het volk dragen...?' Vers 12: 'Heb ik dit volk soms op de wereld gezet?' (Nee, dat was God Zelf inderdaad....) 'Hoe kunt U van mij verlangen dat ik als een moeder dit volk helemaal naar het Beloofde Land zal dragen?' En dan die heel heftige woorden (vers 15): 'Als U dit van mij verlangt..., maak mij dan maar dood.'

Als je er helemaal doorheen zit, dan kunnen de zwartste gedachten bij je boven komen... Dat was niet alleen bij Mozes zo hoor. Ook Jeremia wilde op een keer dood. En Elia. En Jona, 'gooi mij maar overboord'. Ik noem zo even vier van Gods knechten, die allemaal dood wilden, omdat zij gewoon voor hun gevoel niet verder konden. Dat zegt wel iets over de last die zij hadden te dragen... Maar dat zegt ook dat het gevoel 'om soms dood te willen zijn' dus niet zo heel vreemd is en dat je dat best mag vertellen als u of jij daar ook soms mee zit. Dat geheim hoeft je niet alleen met je mee te dragen, kijk maar naar Mozes.

En weet u wat ik zo heel bijzonder vind: God wordt niet boos op Mozes. Zojuist was God nog verschrikkelijk boos op dat klagende volk... en dan komt Mozes ook nog even bij God klagen... Nee. Dat volk klaagde, omdat zij meer wilde, anders wilde, omdat zij die weg met God te saai en te taai vond. Daar moet je als gelovige niet mee aankomen. Jezus heeft niet voor niets keer op keer heeft verteld dat het volgen van Hem je echt wat gaat kosten en niet vanzelf gaat. Maar Mozes, die kon gewoon niet meer. Die zag het niet meer zitten. Die voelde zoveel verantwoordelijkheid... En hij gooit het er allemaal uit bij God. En God... God luistert. Hij verdraagt die harde woorden van Mozes. ... En heel pastoraal - zo'n belangrijke les voor onze pastorale gesprekken: God valt Mozes bij al dat geklaag niet in de rede. God gaat hem niet beleren en zeggen dat hij nu wel erg onredelijk alles eruit gooit. God gaat het ook niet uitleggen of Mozes van tegenargumenten bedienen, omdat Mozes het nu wel heel eenzijdig allemaal bekijkt. Nee, *God luistert*. Ontvangt. En helpt Mozes vervolgens heel praktisch op weg: 'wat heb je nodig, Mozes? Ik zal je mensen geven die de last met je meedragen.' God is echt de beste Pastor Die er is. De echte goede Herder!

En weet u wat ik ook van dit voorval leer: blijkbaar kan dit dus gebeuren als de Heilige Geest in je is. Van Mozes wordt een aantal verzen later verteld dat de Geest van God op hem is..., maar dat zou je waarschijnlijk niet gedacht hebben toen je hem in al zijn machteloosheid zo tekeer zag gaan tot God en hij liever dood wilde. Maar Gods Geest, Die ons verandert, kracht geeft, wijsheid geeft en laat groeien, die Geest neemt onze menselijkheid dus niet weg. Dat vind ik heel belangrijk dat wij dat zullen beseffen. Als Gods Geest in ons werkt en woont, dan kan dat zo verrassend mooi zijn, dan kunnen mensen echt helemaal veranderen..., maar dan kunnen wij soms ook nog steeds heel erg menselijk zijn. En er doorheen zitten. Daar moet je niet van schrikken. Dan moet je niet bang zijn dat de Geest van God is geweken of zo. Dan moet je maar naar Mozes kijken.

God gaat gewoon met Mozes verder en laat op een later moment weer iets van het werk van Zijn Geest in Mozes' leven zien.

Hoe laat God iets van het werk van Zijn Geest zien? We gaan nog een stukje verder kijken in de geschiedenis... God geeft Mozes de opdracht om zeventig mannen bij elkaar te verzamelen uit de leiders van Israël. Het lijkt wel iets op wat er in een eerder stadium is gebeurd, namelijk toen Mozes' schoonvader Jethro langskwam. Die Jethro adviseerde toen dat zijn overspannen schoonzoon leiders moest aanstellen over duizend man, honderd, vijftig en tien. Nu gaat het hier om een kleinere club mensen, zeventig leidinggevend. Ik heb een vriend die werkt in het bedrijfsleven, nu, daar gaan ze elke paar jaar heel het management veranderen. Hier bij Mozes lijkt het ook op een soort verandering in het management. Maar wat die zeventig nu precies moeten gaan doen, dat weten wij eigenlijk niet. 'Ze zullen samen met jou de last van dit volk dragen, zodat je dit niet alleen hoeft te dragen', zo vertelt God (vers 17). Maar zullen ze dan ook gaan leidinggeven? Of gaan ze werken op de afdeling 'klachtenservice' om al het geklaag op te vangen van het volk? Of – daar lijkt het haast op – zijn ze hier gewoon tijdelijk opgeroepen om Mozes voor een moment te ondersteunen op zijn eenzame post? In ieder geval: zij krijgen voor hun taak ook de Heilige Geest. De Heilige Geest rust hen toe voor hun taak. Mooi hè: de Heilige Geest Die je helpt om je taak te vervullen. Om misschien wel leiding te geven. Of Die je wijsheid en kracht geeft om iemand te ondersteunen die om dreigt te vallen... Zo werkt de Heilige Geest dus. Wees er op bedacht als ambtsdrager, of als contactpersoon, of welke taak er ook op je pad komt.

Maar wat ik ook bijzonder vind, is hoe God dit aan Mozes opdraagt (vers 16-17): *je moet hen (= die zeventig) bij de tent van ontmoeting brengen en zij moeten daar bij je gaan staan. Dan zal Ik neerdalen en daar met je spreken. En van de Geest Die op je is, zal Ik een deel afzonderen en op hen leggen. Zij zullen samen met jou de last van dit volk dragen.*

'En van de Geest Die op u is, zal Ik een deel afzonderen en op hen leggen...'. Hoe moet je je dit voorstellen? Ik las een heel mooi beeld van een joodse uitlegger uit de Middeleeuwen, Nachmanides. Nachmanides vergeleek

de Geest van God op Mozes met een kaars, waarmee andere kaarsen werden aangestoken. De Geest Die op Mozes was, bracht de anderen in vuur en vlam. Mozes had daarvoor niet opeens minder van Gods Geest..., nee, de vlam van Gods Geest stak de andere zeventig kaarsen aan. Of dit beeld helemaal klopt, weet ik niet, in ieder geval: 'En van de Geest Die op u is, zal Ik een deel afzonderen en op hen leggen...'

En deze zeventig man begon gelijk te profeteren. We weten niet hoe dat er uit heeft gezien. Gingen zij op een bijzondere manier spreken? De toekomst verkondigen misschien? Of raakten zij in een soort extase? Dat laatste wordt later in de Bijbel ook verteld over Saul. Saul heeft het meerdere keren meegemaakt dat Gods Geest op hem kwam en hij in een soort extase raakte en ging zingen. Daar is onder het volk Israël nog een spreek-



woord van overgebleven, namelijk de uitdrukking 'is Saul ook onder de profeten?' Nou, ik denk haast dat het zo iets geweest is: een soort geloofsextase.

Maar heel apart: verder horen wij niets meer in de Bijbel over die zeventig personen die met Gods Geest vervuld waren. Zo ongrijpbaar is dat werk van Gods Geest dus. Je kunt het niet in een systeem krijgen. Je kunt het niet vasthouden. Gods Geest legt beslag op mensen die het zelf misschien niet eens voor openstonden... Ik vraag me af of die zeventig speciale mensen waren of juist heel random, gewoon uit alle leidinggevendenden geplukt. Zo bijzonder en verrassend werkt de Heilige Geest. Zodat Mozes weer verder kon. Zodat met elkaar de last werd gedragen en aan elkaar leiding werd gegeven. Zodat Gods werk door zal gaan. Zodat het volk weer met God verder kon gaan. Zodat Gods plannen tot vervulling zullen komen. Zo werkt de Geest van God, ook nu, in mensen die elkaars last dragen en dienstbaar willen zijn in Gods Koninkrijk.

Van die zeventig mensen horen wij later in de Bijbel niets meer, zo vertelde ik. Het gaat blijkbaar niet om de mensen die vol van Gods Geest zijn; die hoeven niet de eer te krijgen en herinnerd te worden 'omdat zij zulke bijzondere mensen waren'. Maar van twee andere personen, waar het vervolgens over gaat, hoor je later ook niets meer. Daar wil ik nu tenslotte nog even met u naar kijken, naar die twee mensen.

De geschiedenis wordt alsmaar wonderlijker, want terwijl er zeventig man rondom Mozes staat te profeteren, gebeurt er iets verderop in het kamp van het volk Israël precies hetzelfde, bij twee mannen. Eldad en Medad heten zij. Horen zij ook bij die zeventig die geroepen waren om met Mozes de last te dragen? Waarschijnlijk wel. Maar om een of andere reden waren zij niet bij de tent van ontmoeting komen opdagen. Iemand merkte op dat zij er niet zo nodig bij hoefden te zijn voor hun gevoel. Misschien ambieerden zij geen leidinggevende functie. Wie weet. Maar toch werden ook zij met Gods Geest vervuld. Als het inderdaad zo was dat zij liever niet zoals die andere zeventig die taak op zich wilden nemen: zij zullen in de Bijbel niet de laatsten zijn die tegen hun eigen verwachting en plannen in door God werden geroepen om in Zijn dienst te staan. En zij staan daar nu ook te profeteren. Bij hun eigen tent.

Dat veroorzaakt wel opschudding. Vers 27 vertelt: een jongen rent naar Mozes toe om hem te zeggen: 'Eldad en Medad staan te profeteren in het kamp!' En ook rondom Mozes wordt het onrustig. Jozua, die waarschijnlijk bang is dat Eldad en Medad concurrenten zullen worden van Mozes, dat zij voor zichzelf zullen gaan beginnen, zegt tegen Mozes: 'mijn heer Mozes, belet het hen!' Maar Mozes geeft dan een heel mooi antwoord (vers 29): 'och, of allen van het volk van de HEERE profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf!' Mozes wordt er niet bang van. Nee, het zou nog mooier zijn geweest als heel het volk zo vol zou zijn van Gods Geest!

Hoewel deze bijzondere geschiedenis nog heel veel vragen oproept wat er nu precies gebeurt en waarom, vind ik het toch eigenlijk wel iets prachtig: terwijl Mozes een samenkomst houdt met zeventig man en Gods Geest daar duidelijk aanwezig is, is God tegelijkertijd op een heel andere plek ook met Zijn Geest aan het werk. Wat leer ik daar uit? Nu, Gods Geest werkt in de samenkomst, ook hier in de kerk, maar Gods Geest

werkt ook hierbuiten. Misschien wel op hetzelfde moment als wij nu met de preek bezig zijn, werkt de Geest ook op andere plekken. Dat ene werk van God spreidt zich over allemaal plaatsen en momenten en mensen uit: daar waar zeventig bij elkaar zijn en daar waar twee in Zijn Naam bijeen zijn. In de officiële samenkomsten, maar ook gewoon bij de eigen tent, in je eigen huis. God werkt in de bij elkaar geroepen gemeente, maar Hij werkt ook heel los ergens bij iemand thuis. Op zondag, of ergens middenin de week. Het kan op je werk zijn. Het kan op de sportschool zijn. Waar je ook bent. Opeens, middenin het tentenkamp, verschijnt God Geest bij Eldad en Medad. Zij waren niet gekomen bij Mozes. Maar Gods Geest kwam wel over hen.

En mocht je je misschien een buitenbeentje voelen..., ben je zo'n Eldad of Medad die zich wat op afstand bevindt van die club gelovigen rondom Mozes..., de Heilige Geest kan ook in jou werken hoor... en echt niets minder dan bij die zeventig anderen.

'Och, of allen van het volk van de HEERE profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf! (vers 29)' Waar Mozes toen alleen nog maar van kon dromen, dat is inmiddels uitgekomen. Gods Geest is over allen gekomen. De profeet Joël heeft er later van geprofeet. Ik citeer de profeet Joël (2,28): *'daarna zal het gebeuren dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees; uw zonen en dochters zullen profeteren, uw ouderen zullen dromen dromen, uw jongemannen zullen visioenen zien. Ja, zelfs op de dienaren en dienaressen zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten'*. En precies deze tekst van Joël citeert Petrus op die Eerste Pinksterdag in Jeruzalem: dit is, wat gezegd is door de profeet Joël... Gods Geest is nu over ons allen gekomen.

En daar mogen wij dus ook nu deel van uitmaken. Gods Geest Die ook over de Ichthusgemeente van Maarssen is gekomen. Laat je verrassen door het werk van Gods Geest, want ook wij mogen als gemeente een ledemaat zijn van dat wereldwijde Lichaam van Christus, de Kerk, waar de Geest in leeft. Ook hier in ons midden, en ook nu in jouw leven wil de Geest van God werken.

Ik hoop daarom dat wij niet zoals het volk Israël niet zullen gaan klagen over hoe droog het dagelijks manna is en hoe taai de woestijnreis is..., maar dat wij als pelgrims vol goede moed en vol hoop op weg zullen gaan... in de kracht van de Geest Die ons naar Gods toekomst meetrekt.

En ik hoop dat er mensen zullen zijn die met u en jou de last zullen meedragen, als je er soms helemaal doorheen zit, medemensen, broers en zussen die vervuld zijn van Gods Geest.

En of je je prettig voelt in de kring van de zeventig rondom Mozes, of dat je liever wat bij je eigen tent blijft, ik hoop dat je je laat vervullen met Gods Geest. Om God te eren en groot te maken. Om met de mogelijkheden die je hebt tot een zegen te zijn voor de mensen om je heen. Om het Koninkrijk van God te dienen en bekend te maken.

We gaan weer verder op reis. Maar *wat een voorrecht om in liefde te mogen gaan. Schouder aan schouder in Gods wijngaard te staan. Vol van Gods liefde, genade en kracht. De kracht van Gods Geest. Als een lamp die nog schijnt in de nacht* (Opwekking 249).